

ÄGARDIREKTIV

LIDKÖPING MILJÖ OCH TEKNIK AB

Dokumentinformation

Fastställt av:	Kommunfullmäktige
Fastställt, datum:	2025-12-15
Diarienummer:	KS 2025/415
Dokumentsansvarig:	VD, Lidköping Stadshus AB
Ansvarig för revidering:	Vice VD, Lidköping Stadshus AB
Gäller för:	Lidköping Miljö och Teknik AB, 559395–4299
Gäller till, datum:	Tills vidare

Innehåll

Dokumentinformation	2
Inledning	5
Bakgrund och omfattning	5
Lidköpings kommunkoncern	5
Syftet med kommunens bolag	6
Bolaget som kommunalt organ	6
Roll- och ansvarsfördelning	6
Lidköping Stadshus AB:s roll som moderbolag	7
Kommunstyrelsens och kommundirektörens roll	8
Kommunfullmäktiges roll	9
Styrning och ekonomi	11
Grundläggande principer	11
Kommunalrättsliga principer för bolagets verksamhet	12
Styrande dokument	12
Ekonomiska principer	13
Ekonomiska krav	13
Riktlinjer inom det ekonomiska området	13
Budget	14
Internkontroll	14
Uppsikt och information	14
Revision	15
Bolagets ledning	16
Bolagsstyrelsens uppdrag	16
Tillsättande av styrelsen	17
Styrelsens ledamöter	17
Verkställande direktör	18
Arbetsordning och vd-instruktion	18
Styrelseutvärdering	19
Offentlighet och sekretess	19
Arbetsgivarfrågor	19
Styrande dokument inom arbetsgivarområdet	19
Lön, anställningsvillkor och tillsättande av verkställande direktör	20

Varumärke	20
Samhällsstörningar och extraordinära händelser.....	21
Höjd beredskap	21
Specifikt ägardirektiv	22
Bolagets verksamhet	22
Bolagets uppdrag	22
Bolagets ekonomiska mål	23

Inledning

Detta ägardirektiv avser Lidköping Miljö och Teknik AB (559395–4299), nedan kallat bolaget, och har antagits av kommunfullmäktige i Lidköpings kommun 2025-12-15 och därefter fastställts på bolagsstämman i bolaget 2026-01-07.

Bakgrund och omfattning

Kommunallagen ställer krav på kommunalt inflytande och kontroll över all kommunal verksamhet, även den som ägs och bedrivs i bolagsform. De av kommunen direkt och indirekt ägda bolagen representerar stora tillgångar som kommunfullmäktige har ett politiskt och ekonomiskt ansvar för. Det kräver en löpande uppsikt över bolagens utveckling, resultat och ställning. Det är också viktigt att skapa likartade och goda förutsättningar för de verksamheter som Lidköpings kommun äger och förvaltar, oavsett om de bedrivs i bolags- eller förvaltningsform. Därför bör en klar och tydlig bild kommuniceras om syftet med ägarskapet samt vilken utveckling som är önskvärd i bolagen. Detta görs företrädesvis i ägardirektiven.

Genom att använda och utveckla de formella styrinstrumenten såsom ägardirektiv och bolagsordning, kan grunden läggas för en kultur som gör det möjligt att styra och följa upp att verksamheten i bolagen utvecklas i önskad riktning.

Ur demokratisynpunkt är det viktigt att såväl ägaren som allmänheten kan få information om hur den kommunala bolagsverksamheten bedrivs.

Medborgarna ska känna förtroende för att styrningen av kommunens bolag sker ändamålsenligt och effektivt.

Lidköpings kommunkoncern

Lidköpings kommunkoncern, nedan kommunkoncernen, består av den kommunala förvaltningen med nämnder och styrelse, Lidköping Stadshus AB, nedan koncernmoderbolag med tillhörande helägda bolag och deras dotterbolag, nedan dotterdotterbolag, inklusive delägda bolag, kommunalförbund samt stiftelser.

Lidköpings kommun är direkt ägare av koncernmoderbolaget, som i sin tur äger dotterbolagen som äger dotterdotterbolagen.

Syftet med kommunens bolag

De kommunala bolagen har tillkommit för att tillgodose kommunala behov och utgör därmed delar av den kommunala organisationen. Det övergripande syftet är att välja rätt form för varje verksamhet för att skapa största möjliga nytta för kommunen och dess invånare.

De vanligaste skälen till att bedriva verksamhet i bolagsform är att verksamheten bedrivs på en konkurrensutsatt, kommersiell marknad och/eller att bolagsformen är en lämplig form vid samverkan med andra privata, kommunala eller regionala intressenter. Det är viktigt att de verksamheter som bedrivs i bolagsform styrs och bedrivs så att de bidrar till att uppfylla kommunens vision och kommunfullmäktiges mål.

Syftet med ägandet är samhällsnytta för invånarna genom ekonomisk effektivitet och hög kvalitet.

Bolaget som kommunalt organ

Bolaget har ett uppdrag inom kommunkoncernen, som innebär att verksamheten ska bedrivas med ett helhetsperspektiv över hela kommunkoncernens verksamhet och med förståelse för andra verksamheter inom kommunkoncernen. Vid avvägningar och bedömningar ska hänsyn tas till påverkan för hela kommunkoncernen och påverkan för lidköpingsbon. Bolaget ska i linje med detta utföra sin verksamhet så att den långsiktigt bidrar till kommunens strategiska plan och budget, kommunfullmäktiges mål och visionen för Lidköping – en välkomnande och hållbar kommun där människors behov idag står i samklang med kommande generationers möjligheter till goda livsvillkor.

Bolaget ska genom sin verksamhet bidra till att Lidköping ska vara en öppen, trygg och hållbar plats där alla är välkomna. Bolaget ska, tillsammans med övriga koncernbolag, bidra till utvecklingen av kommunens varumärke och dess värden samt till hållbar tillväxt i kommunen, god resurshållning och god resultatutveckling.

Roll- och ansvarsfördelning

Förutom genom lag och författning regleras bolagets verksamhet och bolagets förhållande till kommunen via:

- bolagsordning
- ägardirektiv
- av fullmäktige utfärdade särskilda direktiv

- förekommande avtal mellan kommunen och bolaget.

I händelse av bristande överensstämmelse mellan ovanstående angivna dokument, ska dokumenten tillämpas med företräde i angiven ordning.

Bolagets styrelse och verkställande direktör har att följa av kommunfullmäktige utfärdade direktiv. Detta gäller såvida direktiven inte strider mot bolagsordning, lag eller författning.

Lidköping Stadshus AB:s roll som moderbolag

Lidköping Stadshus AB är moderbolag i den kommunala bolagskoncernen och har utifrån sitt uppdrag, så som det formuleras i ägardirektiv och utifrån aktiebolagslagens regler om bolagskoncerner, det övergripande ansvaret för bolagskoncernen och där ingående bolag.

Lidköping Stadshus AB har till syfte att fungera som kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrinstrument och vara en aktiv ägare för dotterbolagens verksamhet.

Lidköping Stadshus AB utövar kommunens styrfunktion över dotterbolagen i stadshuskoncernen i de avseenden som följer av lag och utfärdade ägardirektiv och, i förekommande fall, övriga, särskilda direktiv.

Bolagets syfte som moderbolag är därvid att:

- Utöva den operativa ägarrollen för de bolagen som ägs direkt eller indirekt av Lidköping Stadshus AB.
- Utse ombud att representera bolaget vid dotter- och dotterdotterbolagens bolagsstämmor samt utfärda instruktioner till ombudet.
- Ha en aktiv roll i samordningen av de kommunala bolagen i syfte att uppnå ett optimalt resursutnyttjande samt samordning av verksamheterna inom kommunkoncernen för att bidra till att förstärka kommunens strategiska tillväxtområden.
- Ha fortlöpande uppsikt över de bolag i vilka Lidköping Stadshus AB äger aktier och lämna löpande information till kommunstyrelsen om bolagens ekonomi, verksamhet och tillämpning av ägaren fastställda mål och riktlinjer.
- Besluta i rättsfrågor som uppkommer mellan bolag som ingår i Stadshuskoncernen
- Besluta om frågor är av principiell beskaffenhet och ska underställas kommunfullmäktige

- Besluta om utdelning och aktieägartillskott.
- Besluta om ekonomiska mellanhavanden såsom koncernbidrag och övriga dispositioner mellan bolagen under verksamhetsåret
- Vara rådgivande i frågor som rör bolagen inom kommunkoncernen vars innehåll kan få en påverkan på stadshuskoncernen och/eller den kommunala organisationen i stort.
- Anordna ägardialoger med dotterbolagen.
- Bereda dotterbolagens ärenden till kommunfullmäktige och kommunstyrelse.
- Organisera och samla in den information rörande dotterbolagens verksamhet som kommunstyrelsen begär för att fullgöra sin uppsiktspliktskyldighet.

Ägardialog med dotterbolagen

I enlighet med gällande riktlinje för kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska Lidköping Stadshus AB bjuda in dotterbolagen till ägardialog. Det görs löpande under året, vid minst ett tillfälle, utifrån en förutbestämd agenda där bolagens ekonomiska utveckling, bolagens verksamhetsutveckling och uppföljning av ägardirektiven tas upp. Anteckningarna från ägardialogerna anmäls till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens och kommundirektörens roll

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för kommunkoncernens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen ska, enligt 6 kap 1 § kommunallagen (2017:725), nedan KL, ha uppsikt över den kommunala verksamhet som bedrivs i bolag. Kommunstyrelsen har därför rätt att få all den information från bolagen som behövs för detta.

Enligt 6 kap 9 § KL ska kommunstyrelsen i årliga beslut pröva om den verksamhet som bolaget bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det i bolagsordningen fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Kommunstyrelsen ska även:

- Anordna ägardialog med koncernmoderbolaget.

- Utse ombud att representera ägaren vid koncernmoderbolagets bolagsstämma samt utfärda instruktioner till ombudet.
- Kommunstyrelsen har rätt att utan hinder av sekretess ta del av bolagens handlingar och räkenskaper i den utsträckning det behövs för att kommunstyrelsen ska kunna utöva sin uppsiktsplikt över bolagen samt uppfylla sina skyldigheter enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.
- Kommunstyrelsen har även i övrigt rätt att – med iakttagande av gällande regler om offentlighet och sekretess – inspektera bolagen och deras verksamheter.

Kommundirektören

Kommunstyrelsen har utfärdat en instruktion till kommundirektören, enligt vilken kommundirektören blanda annat ska biträda kommunstyrelsen i dess roll att hålla uppsikt över verksamheterna i Stadshuskoncernens bolag. För ärenden som kommer från annan nämnd eller bolagsstyrelse har kommundirektören ett ansvar för att samordna förslagen och komplettera ärendena med ett övergripande perspektiv, exempelvis vad gäller konsekvenser och finansiering. Kommundirektören har vidare ett ansvar för att säkerställa att ett helhetsperspektiv genomsyrar Lidköpings kommuns arbete, där såväl förvaltning som bolag tar ett gemensamt ansvar för att åstadkomma största möjliga nytta för invånarna och mesta möjliga resursutnyttjande. Kommundirektören har även ett ansvar för att löpande samordna styrningen av strategiskt viktiga frågor inom förvaltningen av kommunkoncernens angelägenheter.

Kommundirektören ska vara verkställande direktör för Lidköping Stadshus AB.

Kommundirektören tillika Lidköping Stadshus AB:s verkställande direktör har rätt till närvaro vid samtliga koncernbolags styrelsesammanträden.

Ägardialog med moderbolaget

Kommunstyrelsen bjuder in koncernmoderbolaget, Lidköping Stadshus AB, till dialogmöte, minst en gång per år. Syftet med dessa möten är att följa upp Stadshuskoncernens ekonomiska och verksamhetsmässiga utveckling med utgångspunkt i givna ägardirektiv och bolagsordningar.

Kommunfullmäktiges roll

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och ska ha ett helhetsperspektiv på den kommunala organisationen. Bolagen utgör ett instrument för kommunen att använda för att tillgodose behov och skapa

nytta för kommunmedlemmarna. Ägarstyrningen över bolagen utgår därför alltid från kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige som ägare utövar formellt sin roll gentemot bolagen bland annat genom att:

- Fastställa det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet.
- Fastställa bolagsordningar.
- Formulera ägardirektiv som klargör ägarens mål och inriktning för verksamheten.
- Utse styrelser.
- Utse lekmannarevisorer till koncernmoderbolaget, dotter- och dotterdotterbolagen.
- Lämna instruktioner till kommunens ombud vid bolagsstämmor i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- Ta ställning i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan beslut fattas i bolaget.
- Ledamöter i fullmäktige kan ställa interpellation eller fråga till ordförande i kommunalt bolag.

Eftersom all ägarstyrning utgår från kommunfullmäktige har direktiv utfärdade av fullmäktige alltid företräde framför direktiv utfärdade av annan. Av detta följer att fullmäktige också kan ändra sådana senare direktiv. Samtliga ägardirektiv ska fastställas på bolagsstämman för att vara bindande för bolagsstyrelsen.

Fullmäktige ska hållas väl informerade om bolagens förhållanden och utveckling. Det ankommer på kommunstyrelsen att, vid de tidpunkter och i de avseenden som fullmäktige bestämmer, svara för sådan information. Bolagens styrelser ska också på begäran lämna fullmäktige information.

Kommunfullmäktiges ställningstagande

Kommunallagen ställer krav på att fullmäktige ska få ta ställning innan bolaget fattar sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Till denna beslutskategori hör bland annat:

- Större strategiska investeringar.
- Köp eller försäljning av fast egendom och andra investeringar vilka är av sådan omfattning att de påverkar bolagets långsiktiga ekonomi och/eller medför risk för bolaget eller ägaren.
- Inleda verksamhet inom nytt affärsområde eller nedläggning av befintlig verksamhet.
- Planer som gäller ändrad inriktning av bolagets verksamhet.

Uppstår tveksamhet huruvida fullmäktiges ställningstagande krävs ska bolaget samråda med Lidköping Stadshus AB.

Kommunfullmäktiges godkännande

Bolagen ska inhämta kommunfullmäktiges godkännande innan någon av följande åtgärder beslutas:

- Ändring av bolagsordningen.
- Ändring av aktiekapitalet.
- Bildande eller förvärv av dotterbolag (minst 50 % av aktierna) samt försäljning eller avveckling av dotterbolag, om inte annat föreskrivs i bolagsordning eller bolagets specifika ägardirektiv.
- Förvärv eller försäljning av aktier eller andelar i annat företag, om inte annat föreskrivs i bolagsordning eller bolagets specifika ägardirektiv.
- Överlåtelse av aktier eller andelar till betydande värde i annat företag.
- Deltagande i emission, lämnande av ägartillskott eller nedskrivning av aktiekapitalet - allt till betydande värde - i företag som inte är helägt dotterbolag.
- Fusion av bolag.
- Bildande av stiftelse.

Styrning och ekonomi

Grundläggande principer

Ansvar för bolagets organisation åvilar enligt aktiebolagslag (2005:551), nedan ABL, bolagets styrelse. Styrelsen har att utforma organisationen så att förutsättningarna för uppfyllelse av bolagets ändamål och mål är bästa möjliga.

Bolaget ska bedrivas inom ramen för den kommunala kompetensen och de kommunala befogenheterna.

Syftet med att driva verksamheten i bolagsform är att åstadkomma effektivitetsvinster till gagn för dem som nyttjar Stadshuskoncernbolagens tjänster utan att detta går ut över den totala kommunala organisationen. Ett koncernbolag kan därför inte tillåtas att optimera sin verksamhet om detta medför nackdelar i dess helhet som överväger fördelarna för koncernbolaget (koncernnytta).

Kommunalrättsliga principer för bolagets verksamhet

Bolaget ska driva dess olika verksamheter så att de alltid är förenliga med gällande rätt i fråga om kommunal kompetens enligt kommunallagen, om inte annat följer av lag.

Föremålet för bolagets verksamhet anges i bolagsordningen. Bolaget får inte bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen.

Styrande dokument

Bolaget ska bedriva sina verksamheter i enlighet med tillämpliga tvingande lagar och med iakttagande av nedan angivna styrdokument. Styrdokumentet fastställs av kommunfullmäktige och ska även fastställas på bolagsstämman för att vara aktiebolagsrättsligt bindande för bolaget.

Bolagsordning

Bolagsordningen lägger grunden för bolagets existens. Innehållet i bolagsordningen är reglerat i aktiebolagslagen och kommunallagen och innefattar bland annat vad bolaget ska ägna sig åt (föremålet för bolagets verksamhet), det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten. Därtill innehåller bolagsordningen ett antal grundläggande regler för aktiekapital, styrelsesammansättning, räkenskapsår och vilka ärenden som ska förekomma på ordinarie årsstämma.

Ägardirektiv

Ägardirektivet består av två delar, en del som beskriver det gemensamma regelverket för samtliga bolag i bolagskoncernen där roller, ansvar och principer för styrning tydliggörs och en del som är specifikt för varje enskilt bolag. I den specifika delen tydliggör ägaren föremålet för bolagets verksamhet och utvecklar hur ändamålet med verksamheten ska uppnås.

Syfte med ägardirektiven är att ge övergripande strategiska riktlinjer till bolaget.

Övriga styrande dokument

Bolaget ska följa nedanstående styrande dokument som är fastställda av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, under förutsättning att dessa inte strider mot bolagsordningen, tvingande lag eller annan författning.

- Kommunfullmäktiges mål och vision för Lidköpings kommun
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

- Riktlinje för ekonomistyrning
- Riktlinjer för internkontroll
- Kommunikationspolicy
- Riktlinje för kriskommunikation
- Arkivreglemente för Lidköpings kommun
- Arvodesreglemente
- Finanspolicy
- Plan för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser

Ekonomiska principer

Mot bakgrund av vad som anges under rubriken kommunalrättsliga principer för bolagets verksamhet ska bolaget i ekonomiskt hänseende bedriva bolagets VA verksamhet och verksamhet för kommunalt avfall till självkostnadspris enligt 30 § lag om allmänna vattentjänster (2006:412) och jämte 27 kap. 5 § Miljöbalk (1998:808). Självkostnadsprincipen är inte tillämplig i den verksamhet som gäller upplåtelse och försäljning av fast eller lös egendom och annan förvaltning av egendom.

Bolaget ska även bedriva deponiverksamhet på affärsmässiga grund.

Bolaget ska bedriva bredbandsverksamhet på affärsmässig grund.

Ekonomiska krav

I linje med god ekonomisk hushållning fastställer moderbolaget årligen ekonomiska krav för bolagets verksamheter avseende kommande fyraårsperiod. Revidering av de ekonomiska kraven sker inför att budget behandlas. Långsiktiga bedömningar och beslut ska eftersträvas vid fastställande av sådana krav.

Riktlinjer inom det ekonomiska området

Bolaget ska tillämpa de policyprogram, reglementen och riktlinjer inom det ekonomiska området som kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller koncernmoderbolaget anvisar som fordras för koncernintern samordning.

Bolagets ställningstagande i frågor av större vikt för sina respektive dotterbolag där det har bestämmande inflytande ska i förväg godkännas av koncernmoderbolaget.

Bolaget ska anvisa sina respektive dotterbolag där det har bestämmande inflytande att tillämpa de policyprogram, reglementen och riktlinjer inom det ekonomiska området som kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller koncernmoderbolaget anvisar och som fordras för koncernintern samordning.

Budget

Bolaget ska årligen fastställa budget för det närmaste räkenskapsåret.

Budgeten ska delges koncernmoderbolaget enligt tidsplan som koncernmoderbolaget bestämmer i samråd med bolaget. Bolagets långsiktiga verksamhetsplanering ska äga rum i samråd med koncernmoderbolaget.

Internkontroll

Bolagen ska följa kommunkoncernens fastställda riktlinje för internkontroll. Styrelsen ska årligen genomföra en riskanalys som grund för upprättande av en internkontrollplan. Planen ska årligen följas upp och återslagas via bolagsstyrningsrapporten till koncernmoderbolaget. Koncernmoderbolaget rapporterar direkt till kommunstyrelsen och överlämnar även samtliga bolagsstyrningsrapporter till kommunstyrelsen.

Uppsikt och information

Bolaget ska hålla kommunstyrelsen väl informerad om sin verksamhet. Det är koncernmoderbolaget Lidköping Stadshus AB som har i uppdrag att förse kommunstyrelsen med den informationen. Det innebär att bolaget, i samband med årsredovisningen, ska tillställa koncernmoderbolaget en redovisning om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförs inom ramen för de kommunala befogenheterna. Bolaget ska även redovisa hur bolaget arbetat med att uppfylla sina specifika ägardirektiv och hur bolaget hanterat den interna kontrollen. Detta sker genom att dotterbolagen lämnar in en bolagsstyrningsrapport till koncernmoderbolaget. Även moderbolaget ska upprätta en bolagsstyrningsrapport som redovisas för kommunstyrelsen.

Utöver bolagsstyrningsrapporterna och dialogmöten utövas uppsikten över de helägda bolagen i huvudsak inom ramen för styrmodellens planerings- och uppföljningsprocesser. Det innebär att kommunstyrelsen i delårsrapport och årsredovisning får en sammanställd redovisning över bolagens ekonomiska ställning, framtida utveckling och målarbete och en bedömning av hur väl bolaget uppfyller sitt grunduppdrag.

Ytterligare delar i uppsikten är att kommunstyrelsen får del av protokoll från bolagsstyrelsernas sammanträden och revisorernas olika granskningsrapporter. Dessa dokument anmäls löpande till kommunstyrelsens sammanträden.

Händelser av större vikt för bolagets verksamhet och ekonomi ska rapporteras till koncernmoderbolaget omedelbart. Denna, och övrig information av väsentlig karaktär i bolagen förmedlas av kommundirektören, tillika verkställande direktör i koncernmoderbolaget, vid kommunstyrelsens sammanträden.

Revision

Revisionen i kommunen och bolagen går till på olika sätt. Kommunens revisorer har ansvar för att kommunrevision, bolagsrevision och lekmanrevision samordnas på bästa sätt. För att åstadkomma samordning inom kommunkoncernen åligger det kommunrevisionen att upphandla auktoriserade revisorer till de helägda kommunala bolagen.

Revisorer

Bolagets auktoriserade revisorer utses av bolagsstämman. Bolagets revisor ska i den utsträckning som följer av god revisionssed granska räkenskaperna och styrelsens och verkställande direktörens förvaltning.

Lekmannarevisorer

För samma tid som för styrelsen ska kommunfullmäktige utse lekmannarevisorer för de bolag där kommunen direkt eller indirekt äger alla aktier. Valet ska anmälas på bolagsstämman.

Lekmannarevisorerna ska i den utsträckning som följer av god sed för lekmannarevisorer, årligen i sin granskningsrapport särskilt yttra sig om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorerna ska snarast uppmärksamma kommunstyrelsen om bolagen brister i dessa avseenden.

Information till lekmannarevisorerna

Respektive bolag ska en gång per år sammanträda med lekmannarevisorerna och då informera om bolagets verksamhet. Revisionen är ansvarig för att sammankalla.

Bolagets ledning

Bolagsstyrelsens uppdrag

Bolagets styrelse ansvarar enligt aktiebolagslagen för organisationen och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

Till skillnad från det kommunala förtroendeuppdraget, som bygger på samhällsplikt, är ledamotskapet i en bolagsstyrelse ett syssломannauppdrag i vilket ledamoten civilrättsligt åtar sig att fullgöra ett förvaltningsuppdrag.

Styrelseledamoten förbinder sig således att verka för bolagets bästa i enlighet med vad som kommit till uttryck i bolagsordning och ägardirektiv. Utrymme för politisk aktivitet i strid mot vad fullmäktige avsett beträffande bolagets verksamhet finns därför inte.

Styrelsens huvudsakliga uppgifter är att fastställa strategin för bolagets verksamhet, säkerställa att bolaget har en effektiv ledning, följa upp och kontrollera verkställande direktörens förvaltning, se till att kommunfullmäktige får ta ställning innan beslut fattas i bolaget i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars större vikt samt se till att bolagets ägare informeras om bolagets utveckling och ekonomiska situation. Styrelsen ska se till att det finns tillfredställande kontroll av att bolaget följer de regler som gäller för bolagets verksamhet.

Mer konkret innebär detta att styrelsen ska:

- Fortlöpande följa upp och utvärdera bolagets verksamhet mot kommunens ändamål med verksamheten och de mål och riktlinjer som fastställts, samt se till att bolaget har en adekvat strategi för att uppnå dessa mål. Vid behov ska styrelsen inom ramen för ägarens riktlinjer utvärdera och revidera bolagets strategier och mål.
- Se till att kontrollen över bolagets ekonomiska situation är tillfredställande, att bolagets riskexponering är väl avvägd, att redovisningen och finansförvaltning håller hög kvalitet och kontrolleras på ett betryggande sätt samt att bolaget har god intern kontroll.
- Se till att erforderliga riktlinjer fastställs för bolagets uppträdande i etiskt hänseende gentemot anställda, kunder, leverantörer och det omgivande samhället i övrigt.
- Se till att underställa kommunfullmäktige de frågor som enligt bolagsordningen eller bolagets specifika ägardirektiv ska tas ställning till eller godkännas av fullmäktige.

- Agera i enlighet med kommunikationspolicyn om uttalanden till allmänhet och massmedia ska göras.
- Besluta om firmateckning.
- Tillsätta och avsätta verkställande direktör.
- Utfärda instruktion för verkställande direktörens arbete.
- Besluta om arbetsordning för styrelsens arbete.
- Kontinuerligt göra omvärlds- och riskanalys och se till att bolagets riskexponering är väl avvägd. Styrelsen ska för ändamålet årligen upprätta en plan för internkontrollen.
- Till kommunstyrelsen lämna bolagsstyrningsrapport enligt av kommunstyrelsen fastställd tidplan och mall.
- Årligen utvärdera sitt eget arbete. Utvärderingen ska minst omfatta om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter, om dess arbetsformer fungerar och om den är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning. Om styrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska styrelsen åtgärda bristerna eller anmäla dem till bolagets ägare.
- Följa upp och kontrollera verkställande direktörens förvaltning samt årligen utvärdera dennes insatser.

Tillsättande av styrelsen

Styrelseledamöter och suppleanter väljs av kommunfullmäktige för tiden från den första ordinarie bolagsstämma som hålls efter att val till kommunfullmäktige har förrättats intill slutet av motsvarande bolagsstämma fyra år senare. Valet av styrelse ska anmälas på bolagsstämman.

Styrelsen ska ha en, med hänsyn till bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt, ändamålsenlig sammansättning präglad av mångsidighet och bredd avseende ledamöternas kompetens, erfarenhet och bakgrund i övrigt. En jämn könsfördelning i styrelsen ska eftersträvas.

Styrelsens ledamöter

En styrelseledamot är syssloman i förhållande till bolaget, Det innebär att ledamoten är skyldig att ägna uppdraget den tid och omsorg som krävs för att på bästa sätt tillvarata bolagets intressen. En styrelseledamot ska alltså verka för att kommunens ändamål med verksamheten, så som det kommer till uttryck i bolagsordningen och ägardirektiv, förverkligas.

En styrelseledamot ska ha den kunskap om bolagets verksamhet, marknad och omvärldsförutsättningar i övrigt som krävs för att tillsammans med övriga styrelseledamöter kunna göra, i förhållande till företagsledningen,

självständiga bedömningar av bolagets angelägenheter och konstruktivt bidra till att fullgöra styrelsens uppgifter.

Alla styrelseledamöter och ersättare ska, genom bolagets försorg, tillförsäkras en grundläggande utbildning i styrelsearbete och styrelseansvar.

Vid tillsättande av styrelse ska kommunen inom det intervall som bolagsordningen anger välja så många styrelseledamöter och suppleanter som bedöms lämpligt utifrån storleken på bolagets verksamhet. Bolag med liten verksamhet ska ha det lägre antal ledamöter och suppleanter som anges i bolagsordningen.

Arvodesnivåer för styrelsens ledamöter, ordförande och vice ordförande anges i kommunens arvodesreglemente och ska efterföljas av styrelsen.

Verkställande direktör

Verkställande direktören är syssloman i förhållande till bolaget. Det innebär att verkställande direktören är skyldig att ägna uppdraget den tid och omsorg som krävs för att på bästa sätt tillvarata bolagets intressen. Verkställande direktören ska verka för att kommunens ändamål med verksamheten, så som det kommer till uttryck i bolagsordningen, ägardirektiv och styrelsebeslut, förverkligas.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar samt se till att bolagets bokföring och medelförvaltning sker på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ansvarar för att förse styrelsen med den information om bolaget och dess verksamhet samt det underlag i övrigt som styrelsen behöver för sitt arbete. Materialet ska vara så sakligt, utförligt och relevant som krävs för att styrelsen ska kunna fatta väl underbyggda beslut. Verkställande direktören ska också se till att styrelsen hålls väl informerade om utvecklingen av bolagets verksamhet mellan styrelsens sammanträden.

Verkställande direktör ska arbeta enligt den instruktion som styrelsen fastställer. Av instruktionen ska verkställande direktörens beslutsbefogenheter framgå.

Arbetsordning och vd-instruktion

Bolagsstyrelsen ska årligen fastställa en arbetsordning för styrelsen samt utfärda en instruktion för den verkställande direktören.

Styrelseutvärdering

Styrelsen ska årligen utvärdera sitt och verkställande direktörens arbete. Detta görs i enlighet med den riktlinje som koncernmoderbolaget fastställt. Om styrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas, ska dessa åtgärdas.

I den årliga bolagsstyrningsrapporten ska styrelsen redovisa att utvärdering skett.

Offentlighet och sekretess

Styrelsens ledamöter och ersättare samt bolagets verkställande direktör och i förekommande fall vice verkställande direktör, omfattas enligt 13 kap 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) *inte* av reglerna om meddelarfrihet. Med den inskränkning som må följa av skyldighet att lämna uppgifter om bolaget enligt nämnda lag, åligger det därför var och en av angivna sysslomän att iaktta sekretess till följd av sitt uppdrag som syssloman. Med anledning av detta ska styrelsen se till att denna sekretess tydliggörs i styrelsens arbetsordning och i vd:s instruktioner med följande innebörd:

Bolagets syssloman får röja för utomstående vad han/hon fått kunskap om under utförandet av sin uppgift som syssloman endast om röjande inte kan medföra skada för bolaget och annars endast i den mån som fordras för att sysslomannauppdraget ska kunna utföras. I övrigt föreligger sekretess. Detta innebär bland annat att försiktighet ska iakttas vid offentliga uttalanden rörande bolaget eller stadshuskoncernen. Sekretessen avser såväl muntlig som skriftlig information och gäller även efter det att uppdraget som syssloman har upphört. Syssloman ska förvara allt konfidentiellt material som han/hon erhåller med anledning av sitt uppdrag, så att det säkerställs att materialet inte blir tillgängligt för utomstående. Efter det att uppdraget har upphört ska sysslomannen till styrelsens ordförande återlämna allt konfidentiellt material som han/hon tagit emot inom ramen för sysslomannauppdraget.

Arbetsgivarfrågor

Styrande dokument inom arbetsgivarområdet

Bolaget ska i tillämpliga delar följa de styrande dokument inom arbetsgivarområdet som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen anvisar, även innefattande riktlinjer gällande anställningsvillkor för verkställande direktör i bolag inom Stadshuskoncernen. Bolaget ska

samråda med kommunstyrelsen i förväg om bolaget önskar tillämpa egna, ytterligare styrande dokument av angivet slag.

Lön, anställningsvillkor och tillsättande av verkställande direktör

Styrelsen i respektive bolag i stadshuskoncernen tillsätter verkställande direktör och beslutar om lön och övriga anställningsvillkor. Före beslut om anställning eller avslutande av anställning av verkställande direktör i dotterbolag samt beslut om lön och andra anställningsförmåner, ska styrelsens ordförande och vice ordförande samråda med kommundirektören i Lidköpings kommun. Samrådet ska ske genom en process som leds av kommundirektören. Styrelsens ordförande ansvarar för att samtliga i styrelsen hålls informerade om verkställande direktörens anställningsavtal, lön, förmåner med mera.

Kommundirektören har att samordna utformningen av lön och övriga anställningsvillkor samt lönerevision för bolagets verkställande direktör. Bolaget ska rätta sig efter de åtgärder kommundirektören vidtar, förutsatt att inte hinder kan visas finnas mot det i det enskilda fallet till följd av 8 kap 41 §, andra stycket, ABL.

Varumärke

Lidköpings kommuns förvaltning och bolag utgör tillsammans Lidköpings kommunkoncern. För exempelvis kunder, hyresgäster, leverantörer, samarbetspartners, invånare och näringsliv ska det självklart vara tydligt att verksamheten är del av det som kommunen som helhet levererar.

De helägda bolagen har egna varumärken och grafiska profiler, men ska - där det är möjligt - kommunicera att bolaget är en del av Lidköpings kommun. Detta bidrar till att göra det tydligt för målgrupperna att bolaget är en del av en större helhet och att vi arbetar tillsammans i kommunkoncernen. På det här sättet bidrar delarna såväl som helheten i att stärka vår gemensamma varumärkesplattform.

Formuleringen som används är [Bolagsnamnet] – en del av Lidköpings kommun”.

Lämpliga exponeringsytor är till exempel i sidfoten på ett kundbrev, längst ned på en webbsida, på ett fordon tillsammans med logotyp och symbol.

Samhällsstörningar och extraordinära händelser

Lidköpings kommunkoncern ska ha aktuella och implementerade planer för samhällsstörningar och extraordinära händelser för den egna verksamheten. Bolagets planer ska i sin utformning följa samma struktur som i *Planen för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser* med viss anpassning efter verksamhet utifrån storlek, behov och om verksamheterna är samhällsviktiga eller stödjer samhällsviktig verksamhet. Arbetsmetodiken i bolagets krisledningsstaber ska vara baserad på samma metodik som finns för den kommunövergripande krisledningsstaben. Arbetsmetodiken anpassas dock utifrån storleken av och de specifika krav som finns i de olika verksamheterna. Syftet med planerna är att så effektivt som möjligt arbeta för att begränsa konsekvenserna av händelsen och att behålla, eller så snart som möjligt återgå till normal servicenivå och funktion.

Bolaget har också ett ansvar när det gäller att samverka med externa aktörer, interna verksamheter och att rapportera om inträffade samhällsstörningar eller extraordinära händelser. Verkställande direktörer inom dotterbolagen rapporterar till den ansvariga styrelsen och till verkställande direktör i Lidköpings Stadshus AB. Är den kommunövergripande krisledningsstaben aktiverad behöver de få rapportering från respektive bolag som är berörda.

Vid händelser där det egna bolagets krisledningsförmåga bedöms vara otillräcklig kan förstärkning begäras av beslutsfattaren i bolaget via kommundirektör eller stabschefen för den kommunövergripande krisledningsstaben.

Höjd beredskap

Bolaget ska tillämpa de styrande dokument inom området som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen anvisar vid höjd beredskap. Bolaget ska även delta i kommunkoncerns arbete inom ramen för civilt försvar.

Lag (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. träder i kraft och reglerar hur kommunkoncernen ska ställa om och agera vid krig.

Det åligger bolaget att planera för att vid behov kunna ställa om till en krigsorganisation vid höjd beredskap samt följa de lagar, utöver ovan angivna, som då träder in.

Specifikt ägardirektiv

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges i bolagsordningen för bolaget.

Bolaget får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med bolagsordningen.

Bolaget får ej heller bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Bolagets uppdrag

Bolaget har till uppgift att inom Lidköpings kommun driva vatten-verksamhet enligt lagen om allmänna vattentjänster, utöva kommunens ansvar för renhållning och avfallshantering enligt miljöbalken samt bedriva nätverksamhet för el- och data/telekommunikation och därmed sammanhängande produktion. Bolaget driver även kommunens deponi.

Bolaget får också äga och förvalta aktier i andra bolag efter beslut i kommunfullmäktige i Lidköpings kommun.

Bolaget ska bidra till samverkan mellan olika aktörer i regionen, till exempel när det gäller samarbete kring innovation, utvecklingsprojekt och gemensamma tjänster.

Verksamhet avseende deponi, nättjänst, bredband och entreprenadinstallation ska tillhandahållas enskilda till en omfattning av minst 10 % av bolagets totala omsättning. Detta innebär att bolaget utför minst 80 % av bolagets totala omsättning för kommunens räkning, genom att den andel som tillhandahålls bolagets direkta och indirekta ägare, tillsammans med verksamhet som utgör kommunens ansvar enligt lag, samt ovanstående andel om 10 %, utgör minst 80 % av bolagets totala omsättning.

Avfallshantering

Bolaget har i uppgift att utöva kommunens ansvar för renhållning, avfallshantering och återvinning enligt 15 kap. miljöbalk (1998:808).

Kommunfullmäktige beslutar avfallstaxan samt om ändringar i renhållningsordningen. Bolaget ska ta fram förslag på avgifter som överlämnas till kommunstyrelsen för att sedan behandlas i kommunfullmäktige.

Vatten och avlopp

Bolaget har kommunens uppdrag att vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen och därmed medverka till att kommunen kan fullgöra sitt ansvar enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Kommunfullmäktige beslutar om:

- 1 Ändring av taxeföreskrifter.
- 2 Särtaxa för anläggnings- och bruksavgifter.
- 3 Utökning av verksamhetsområdet för den allmänna va-anläggningen.
- 4 Lokala föreskrifter om användningen av den allmänna va-anläggningen.

Ändring av prislista/taxa som avviker från taxeföreskrifterna ska beslutas av kommunfullmäktige.

VA- och avfallsplaner

Bolaget ska, inom ramen för sitt verksamhetsområde, medverka till upprättande av VA- och avfallsplaner i samverkan med kommunen.

Produktion av el

Bolaget ska aktivt verka för en omställning till ett flexibelt, klimat- och resurseffektivt energisystem och bidra till att regionen ökar den lokala energiproduktionen.

Bolagets ekonomiska mål

Bolaget ska bedriva sin verksamhet avseende VA och avfallshantering på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom avgifter i enlighet med självkostnadsprincipen.

Bolaget ska bedriva bredbandsverksamhet på affärsmässig grund med beaktande av självkostnadsprincipen i tillämpliga delar. Bredbandsverksamheten ska bidra till samhällsnytta och kunna tillhandahålla relevanta bredbandstjänster till välfärdssektorn.

Bolaget ska, i syfte att uppnå synergieffekter och effektivitetsvinster samt med beaktande av affärsmässighet alternativt självkostnadsprincipen och de lagar bolaget har att följa, samarbeta och samutnyttja resurser med kommunens sektorer och andra kommunala bolag.